

คติชนในหมู่บ้านในควน อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

๑. มุขปาฐะ

๑.๓ คำพังเพย

๑.๓.๑ หมาเห่าเรือบิน หมายถึง พุดจาเกินฐานะ หรือทำอะไรไม่เจียมตัว (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๒ อายามาทำคอใหญ่ หมายถึง ทำอวดตนว่ายิ่งใหญ่ (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๓.๓ หมาหัวเน่า หมายถึง ไม่มีใครสนใจ (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๓.๔ ตาเท่าไข่ม้วน หมายถึง อาการที่แสดงถึงความอยากได้มาก (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๓.๕ ผอมเหมือนไม้เสียบผี หมายถึง ผอมมาก (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙) ๑.๓.๖ สูงเหมือนแปดเดือนสิบ หมายถึง สูงมาก (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๓.๗ รักกันเหมือนติดีควนดม หมายถึง ยอมทำเพื่อความรักทุกอย่าง (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๓.๘ หมาหวงกาง หมายถึง หวงสิ่งที่ทิ้งไปแล้ว (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๙ ไม่รู้จักหัววันวันโน หมายถึง ไม่รู้เรื่องอะไรสักอย่าง (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๓.๑๐ กินเหมือนผีอยู่ใน หมายถึง กินเยอะมาก (จิราวรรณ เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๔ คำสาบาน

๑.๔.๑ ข้าพเจ้าขอสาบานหากผิดคำพูดขอให้อันเป็นไป (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๔.๒ ข้าพเจ้าขอสาบานว่าจะปฏิบัติตามคำพูด (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๕ คำอธิษฐาน

๑.๕.๑ ขอให้ลูกพบเจอแต่สิ่งดีดีในชีวิตด้วยเทอญ (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๕.๒ ขอให้หย่าให้มีโรคภัยไข้เจ็บมาเบียดเบียนเลยสาธุ (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๕.๓ ขอให้ชีวิตของลูกมีแต่ความก้าวหน้า เงินทองไหลมาเทมา ด้วยเทอญ (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๕.๔ ขอให้ลูกมีการงานที่ดี มีชีวิตที่สุขสบายด้วยเทอญ (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๕.๕ ขอให้มีความสุข ทั้งตัวเองและคนในครอบครัวด้วยเถาะสาธุ (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๕.๖ ขอให้สมหวังในความรักและในทุก ๆ ด้านด้วยเทอญ (สุพัฒน์ สัมครพรรหม ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๖ คำอวยพร

๑.๖.๑ แม่ขอให้ลูกมีความสุขในทุก ๆ เรื่องนะลูกนะ (ฐัน เมียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๖.๒ ขอให้หลานของป้ามีแต่เงินทองไหลมาเทมานะ (ฐัน เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๖.๓ ขอให้ยายมีโรคภัยไข้เจ็บมารบกวนนะ (ฐัน เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๖.๔ ขอให้สว้ยวันสว้ยคืน ใครเห็นใครรัก (ฐัน เมียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๖.๕ ขอให้ลูกมีความเจริญในหน้าที่การงาน ตั้งใจทำงานนะลูกนะ (ฐัน เทียนเต่ง ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๗ คำอุทิศ

๑.๗.๑ ขออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลนี้ให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลายด้วยเทอญ (อุไร แก้วเกตุ

๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๗.๒ ขออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้ญาติมิตรและบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วให้ได้รับส่วน ผลิตบุญด้วยเทอญ (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุศิจิกายน ๒๕๕๙)

ตำนาน

๑.๑๐.๑ ตำนานเกาะลิบง จ.ตรัง

นายลิบงนั้นเป็นลูกชายขอตยายคู่หนึ่งเมื่อนายลิบงเติบโตใหญ่ก็ได้แต่งงานกับนางมุกและย้ายไปอยู่กันที่เมืองจีนต่อมา

เขาทั้งสองจ้าวรยจึงกลับมาเมืองไทยเมื่อพ่อแม่ทราบข่าวว่าเขาจะกลับมาเมืองไทยพ่อแม่จึงปลุกต้นมะม่วงไว้ที่ริมชายหาด

ปัจจุบันคือบ้านพระม่วงปลุกไว้รอลูกชายคนเดียวกลับมาเมื่อลูกชายกลับมาจ้าวรยที่เมืองไทยก็อ้อมพ่อแม่ ไม่ได้กลับมาหาพ่อแม่แต่อย่างใด

พ่อแม่จึง ลาปแข่งว่า...หากลูกมีได้กลับมาหาตนขอให้เรือถูกพายุพัดและแล้ว เรือสำเภาลำงาม

แล่นเข้าสู่สู่น่านน้ำไทยแต่ฝนฟ้าไม่เป็นใจพายุพัดกระหน่ำเรือของเขาแตกกระจายจนกลายเป็นเกาะลิบง และ เกาะมุก สองผัวเมียสิ่งของอย่างอื่น

จึงกระจัดกระจายไปเป็นเกาะต่างๆ เช่นเกาะเชือก เกาะไห เกาะม้า เกาะแหวน เกาะสุกร เกาะกระดาน (เกาะเกตรานี้มาจากใบเรือ)

เป็นต้นและต้นมะม่วงนั้นก็กลายเป็นชื่อบ้านพระม่วง คือว่าต้นมะม่วงต้นนั้นส่วนที่ยืนไปในฝั่งนั้นมีรสเปรี้ยว เพราะความแค้น ส่วนที่อยู่ในฝั่งนั้นมีรสหวานมาก

(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุศิจิกายน)

๑.๑๓ เนื้อเพลงแปล

๑.๑๓.๑ น้ำซุบต้มจุ่ม

ฮาเฮอ เฮอเฮอ บ้านนี้ เฮอ เขาเล่าเขาถือว่าหนูนัก
ต้มจุ่มแมงลักน้ำซุบแกงเลียงส้มเหมา กินหอยเหลือหอยพิณเณรเหอ
ทอไพรทอหรือค้อยมาเล่า น้ำซุบแกงเลียงส้มเหมา
พี่เจ้าไม่เคย เหอ เหอะ กิน พี่เจ้าไม่เคย เหอ เหอะ กิน
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๒ นางงามลงเก็บข้าว

ฮาเฮอ เฮอเฮอ เดือนสาม เหอ นางงามจะลงเก็บข้าว
เก็บนาไหนเจ้า เก็บข้าวที่นาโคหา
แนะทางให้พี่ไป เห็นบ้านนายไกรอยู่สาซา
ตกแต่ต้นหว้า นั้นและหัวนา เหอ เหอะ น้อง
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๓ เข้าพระยีนบาตร

ฮาเฮอ เฮอเฮอ เข้าๆ เหอ หุงข้าวพระมายีนบาตร
คดข้าวใสถาด คดทั้งข้าวบาตรข้าวบิน
กรวดน้ำพิชฐาน ให้ท่านสมภารได้กิน
คดทั้งข้าวบาตรข้าวบิน เชิญกิน พอหูล เหอ เหอะ หัว
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๔ พ่อทองหลออ้ายไปขอเมียไกล

ฮาเฮอ เฮอเฮอ พ่อทองหลออ้ายไปขอเมียไกล
ขอแค่แค่หัวได เรีนต่อชಾಯคา
อดมากได้เย็นมาก อดยาได้เย็นยา
เรีนต่อชಾಯคา ได้มากได้ยาทองร้อย เหอ เหอะ ชั่ง
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๕ กำเนิดนางโนรา

ฮาเฮอ เฮอเฮอ นางโนรา เหอ เดือนหกเจ้าพี่เอย เกิดข้างเกิดม้า
เมื่อเกิดนางโนรา เกิดภูเขาดินภูเขาทอง
ผุดขึ้นล่องลอยลุ่มประสาท แม่ตั้งใจบ่งให้ลูกอยู่ครองเมืองไกรลาศ
โนราสีสวาท คลาดแม่ไปเมือง เหอ เหอะ ไกล
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๖ ชักใบถอยหลัง

ฮาเฮอ เฮอเฮอ เรือใหญ่ เหอ ชักใบถอยหลังน้ำสังเวท
ยกมือขึ้นไหวท่านกาเกด น้ำเนตรลงมาสก ๆ
เอามือมาลูบอก หนิดจาตัวเอยเรามีกรรม
เหนียยเหอเหนียยนัก หยุตพักที่นางครุฑ
โนราตาคำ ทำบวงคล้องคอ เหอ เหอะ น้อง
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๗ นกเขาเดินได้แต่เข้านังโยนูก

ฮาเฮอ เฮอเฮอ นกเขา เหอ เดินได้แต่เข้านังโยนูก
ตัวเดียวเกี่ยวไม้ทุก ขันถ่อล่อชายได้ทุกวันย
วันนี้ไปไหนนางเนื้อเกลี้ยง ที่ไม่ได้ยินเสียงนกเขาขันย
ขันถ่อล่อชายได้ทุกวัน ขันให้พี่ชายฟัง เหอ เหอะ เสียงย
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๘ นกจอกคาบดอกทองหลาง

ฮาเฮอ เฮอเฮอ นกจอก เหอ คาบดอกทองหลาง
ข้างเรินอีสินาง โนรามาชออีเพ็งจันทร์
ขอเหนียวล็กถ้วย น้ำทะเลล็กขัน
โนรามาชออีเพ็งจันทร์ เหนียวหมันมัน เหอ เหอะ
(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๑๓.๙ ขวัญเจ้านอนในเปลผ้า

ฮาเฮอ เฮอเฮอ น้องนอน เหอ เชิญขวัญเจ้านอนในเปลผ้า
เจ้านอนเสียเถิดนักษัตรดา ครันตื่นขึ้นมาได้เหวยนม

นอนเกิดแก้วแม่ ขวัญข้าวของแม่อย่าปรากรม
ตื่นขึ้นทรมามชม เหวยนม พระมาร เเห่ เเหอะ ดา

(อุไร แก้วเกตุ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๑๓.๑๐ ยามเย็นผ่นเห็นนกร่อน

ฮาเฮอ เหาเฮอ ยามเย็น เหา ผ่นเห็นนกร่อนบนคิริ
นกแขกเต้าเคล้าโคกับปักสิ เหมือนพื้กับน้องชวนกันเซย
เสียงลมพัดต้นนั้นพัดกล่า สาลิกาบ่าแล้วแกวอกเอย
เหมือนพื้กับนวลชวนกันเซย ออกเอยเรามี เหา เหาะ กรรม

(อุไร แก้วเกตุ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๑๖ เนื้อเพลงประกอบการละเล่น

๑.๑๖.๑ บ้านทราย

บ้านทรายทองมีชั้นบน มีชั้นล่าง มีด้านหน้ามีด้านหลัง
มีพร้อม ๆ กันชักกะเป่ายังจูบ ชักกะเป่ายังจูบ

(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๖.๒ หนูแดงแกงไก่

หนูแดงแกงไก่ใส่พริกไทย ร้อยเม็ดคุณย่าว่าเผ็ด
ใส่น้ำเเย้วครึ่งโหล หนูแดงโมโหชักกะเป่ายังจูบ

(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๖.๓ มอญซอนผา

มอญซอนผาตุ้กตาอยู่ข้างหลัง ใครนึ่งไม่วังจันจะตีกันเธอ

(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๖.๔ งูกินหางย

แมงเอยกินน้ำบ่อไหน กินน้ำบ่อหินบินไปกินมา
แมงเอยกินน้ำบ่อไหน กินน้ำบ่อทรายย้ายไปก็ย้ายมา
แมงเอยกินน้ำบ่อไหน กินน้ำบ่อโคกโยกไปก็โยกมา
แมงเอยกินหัวหรือกินหาง กินกลางตลอดตัว

(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๖.๕ วีรข้าวสาร

วีรข้าวสารสองทะนานข้าวเปลือก เด็กน้อยตาเหลือกย

เลือกทองใบลานคดข้าวใสจาน คอยพานคนข้างหลังไว(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๖.๖ จุ่มจี้จุ่มจวด

จุ่มจี้จุ่มจวดพาลูกไปบวช ถึงวัดถึงวาพอสีออกมา
ตุ้กตาพุ่งปองท่าทำไหว้ก้อง พุ่งปองตาเหล่ท่าทำจับเข้เข้ขบไช้ขาด
ท่าทำไหว้สาดสาดพลัดใส่หัว ท่าทำท่าไหว้ผัวผัวฉัตรพลัดคลอง

(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓ ปริศนาคำทาย

๑.๒๓.๑ ไอ้ให้เห่ตันเท่านี้วักอวยพระนั่งหาร้อยไม้หัก

ตอบ ต้นดิลี (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๒๓.๒ ไอ้ให้เห่ตันเท่าโพนลูกโยนไปไกล

ตอบ ต้นยาง (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๓ ไอ้ให้เห่พระไอ้ให้ร่อยบุปลายสุด

ตอบ พระยอด (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๔ ไอ้ให้เห่ตันเท่าครกลกตกกรอบแขนย

ตอบ โพน (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๕ ไอ้ให้เห่ตันเท่าลำแขนเป็นลูกหนวยเดียว

ตอบ ลูกมาลี (ลูกสับปะรด) (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๖ ไอ้ให้เห่มาแต่เมืองนอกยังดอกหาใหม่ใบ

ตอบ ดอกฝน เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๗ ไอ้ให้เห่ตัวแดงหัวลานกินข้าวเข้าเที่ยงค่ากินไม่ได้

ตอบ พระ (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๘ ไอ้ให้เห่เขี้ยวเหมือนพระอินทร์ข้างโนกินล่วมัน

ตอบ พรว (มะพร้าว) (เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๙ ไอ้ให้เหี้ยตันเท่าหิดมีฤทธิ์เหลือเหตุ

ตอบ ดีปลี (พริกขี้หนู) (เพี้ยร ทองเหมือน ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๑๐ ไอ้ให้เหี้ยยกไอ้ให้ไม่กินคน

ตอบ ยักคว (เพี้ยร ทองเหมือน ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๒๔ ส่วนวน

๑.๒๔.๑ กลองโนรากล่องหนัง ดังกว่ากลองวัดย

หมายถึง สนใจความบันเทิงมากกว่าสนใจธรรมะ (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๒ ซี่ไก่ไม่ให้หก ขึ้นก็ไม่ให้หล่น

หมายถึง แสดงความรอบคอบ รู้จักเก็บเล็กผสมน้อย (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๓ คนมาที่หลัง กินดังเหี้ยว หรือ คนมาหล้า กินลูกหัวแก

หมายถึง คนทำงานล่าช้ายอมเสียเปรียบผู้อื่น (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๔ ขำก็ไม่รอด ลอดก็ไม่พ้น

หมายถึง จะขำก็ไม่ได้อะไร จะลอด (หนี) ก็ลอดไม่ได้ หมายถึง มนุษย์หลีกเลี่ยงไม่ได้เกิดแก่เจ็บตาย หรือไม่พ้นเคราะห์กรรมที่ตามมา(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๑.๒๔.๕ ขวัญข้าวเท่าหัวเรือ ขวัญเกลือกเท่าหัวช้างย

หมายถึง การรู้จักบุญคุณของสิ่งที่ให้คุณแก่ชีวิตเรา ดังเช่นข้าวและเกลือก (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๖ ซื่อได้ข้า หนาได้พี่เณร

หมายถึง การทำงานบางครั้งความเหนียวเป็นของผู้ทำ แต่การได้น้ำหรือได้เกียรติเป็นของผู้อื่นย

(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๗ ตื่นสายให้สร้างสวนพร้าว ตื่นเช้าให้สร้างสวนยาง

หมายถึง การประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับอุปนิสัย (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๘ ถือม้องให้เพื่อนดี ตรวนวนหมีให้เพื่อนเล่น

หมายถึง ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น แต่ตัวเองต้องเหน็ดเหนื่อย บางครั้งถึงกับเสี่ยงภัย (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๙ น้ำเตาลามา ซื้พาลาไป

หมายถึง การช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน หรืออาจหมายถึงบุคคลเฉื่อยชา ล่าช้า ทำงาน ด้วยกัน (อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)ย

๑.๒๔.๑๐ ข้างในไฟคลอก ข้างนอกวันทอย

หมายถึง เก็บความโกรธไว้ไม่ให้ผู้อื่นรู้

(อุไร แก้วเกตุ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

อมฺขปาฐะ

๒.๕ ความเชื่อ

๒.๕.๑ ห้ามไปงานศพเวลาเรากำลังเป็นแผล

ความเชื่อนี้คนเฒ่าคนแก่ถือกันมาก เพราะว่างานศพเป็นงานอวมงคล เกี่ยวกับคนตาย วิญญาณ ดังนั้นหากใครเป็นแผลสดหรือแผลเปื่อย ไม่ควรไปร่วมงานศพ เพราะจะทำให้แผลเปื่อยมากขึ้น หรือเป็นแผลเรื้อรังรักษาไม่หาย (จิราวรรณ เทียนแดง ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๒.๕.๒ ห้ามชวนใครกลับบ้านโดยไม่เอ่ยชื่อ

สมัยก่อนมีแต่ป่า ภูตผีปีศาจแรง หลอกหลอนคนได้แม้กระทั่งกลางวัน และคนสมัยก่อนก็มักไปไหน มาไหนโดยการเดิน ผ่านป่าบ้าง ผ่านวัดบ้าง ผ่านป่าช้าบ้าง เวลาจะชวนใครไปบ้านระหว่างทางก็จะ เอ่ยชื่อด้วย เพราะหากเผลอชวนแบบดื้อๆก็อาจจะมีสิทธิ์ได้คนที่ไม่รู้จักไปแทน (จิราวรรณ เทียนแดง ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๒.๕.๓ เวลาเข้าป่าอย่าพูดถึงสิ่งลึกลับ เวลากลางคืนไม่ควรพูดถึงเรื่องวิญญาณ

ความเชื่อเรื่องนี้หลายคนคงทราบดีแล้ว และมันก็เป็นเช่นนั้น เช่น เวลาเดินป่า เราไม่ควรพูดถึง สัตว์ที่น่ากลัว เช่น เสือ งู หากลงน้ำก็อย่าพูดถึงพราย หรือจระเข้ เป็นต้น เพราะมันจะมาให้เราเจอ เลยทีเดียว เช่นเดียวกับเวลากลางคืนอย่าพูดถึงเรื่องผีหรือวิญญาณ (จิราวรรณ เทียนแดง ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๒.๕.๔ ห้ามนอนขวางทางเดิน

ความเชื่อนี้ยังหลงมาถึงบัดนี้ คำว่าอย่านอนขวางทางนั้น หมายความว่า ตรงไหนที่เป็นทางสัญจรไม่ว่าจะเล็กหรือใหญ่ เราไม่ควรไปนอนขวางทาง บางคนเป็นหลับง่ายต้องระวังให้ดี เช่น นอน ขวางทางเข้าบ้าน เข้าร้าน เป็นต้น คุณอาจจะต้องเจอกับอาการที่เค้าเรียกกันว่า โ ผีอำโ คำนี้ไม่ได้ แปลว่าโดนสิ่งลึกลับ แต่แปลว่าโดนเหยียบโดนทับ เนื่องจากวิญญาณจะสัญจรผ่านทางดังกล่าวย

(จิราวรรณ เทียนแดง ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๒.๕.๕ อย่าเล่นซ่อนแอบเวลากลางคืน

ความเชื่อนี้เป็นเรื่องที่น่าเชื่อถือเสียจริง เพราะเวลากลางคืน เป็นเวลาที่สิ่งลึกลับออกมาเล่นผ่าน เวลาเราเล่นซ่อนแอบกัน

บางทีเราอาจจะต้องเจอกับแขกที่ไม่ได้รับเชิญเข้ามาร่วมเล่นด้วย อีก ประการคือกลางคืนมันมีตะขาบ งู สัตว์มีพิษทั้งหลาย หรือแม้แต่หนาม ตะปู กระเบื้อง เราไม่เห็นแล้วไปเหยียบเข้า อาจจะได้รับอันตรายได้

(จิราวรรณ เทียนแดง ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙)

๒.๕.๖ อย่านอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก และอย่านอนเอามือทั้งสองกุมหน้าอก

ความเชื่อนี้มีคนเชื่อมากมาย เนื่องจากคนเป็นควรจะนอนหันหัวไปทางทิศไหนก็ได้ แต่ไม่ใช่ทิศ ตะวันตก เพราะทิศตะวันตกนั้นเป็นทิศที่เค้าหันหัวศพคนตายไปหา

ดังนั้นเรายังมีชีวิตอยู่ ก็อย่าไปนอนแบบคนตาย อีกนัยหนึ่งคือมันไม่เป็นสิริมงคลกับชีวิตนั่นเอง(จิราวรรณ เทียนเต้ง ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๕.๗ หลังจากกลับงานศพ หรือ กลับจากเดินทางไกล ให้ล้างเท้าก่อนเข้าบ้าน

ความเชื่อนี้มีมานานแล้ว โดยคนสมัยก่อนเวลากลับจากไปไหนมาไหน เค้ามักล้างมือล้างเท้าก่อน ขึ้นเรือน เพื่อเป็นการชำระสิ่งสกปรกที่ติดตัวมา

อีกนัยหนึ่งคือชำระสิ่งไม่ดีที่ติดตัวมาด้วย เนื่องจาก มันมากับตัวเรา เข้าสู่บริเวณบ้านของเราโดยเจ้าที่เจ้าทางในบ้านมิได้ขัดขวาง หากเราล้มล้างเท้า สิ่งเลวร้ายไม่ดีเหล่านั้นก็จะเข้าบ้านเราไปด้วย (จิราวรรณ เทียนเต้ง ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๕.๘ วันสำคัญของเรา จงอย่าออกไปไหน

เราเคยได้ยินข่าวการเสียชีวิตของคนบางจำพวก เช่น นาคที่จะบวชเป็นพระเสียชีวิตก่อนได้บวช เจ้าวาวหรือเจ้าสาวเสียชีวิตก่อนได้แต่งงาน

นักศึกษาเสียชีวิตก่อนได้รับปริญญา เป็นต้น บางครั้ง ไม่ได้เสียชีวิตหรอก แต่ก็เป็นเหตุให้งานสำคัญของเราต้องหยุดไปหรือเสียหายไป

(จิราวรรณ เทียนเต้ง ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๒๐ อาหาร

๒.๒๐.๑ คั่วกลิ้งผัดลูกตอ

ส่วนผสม คั่วกลิ้งหมูผัดลูกตอ

ลูกตอ (แกะเป็นเม็ด)

หมูเนื้อแดงสับ

น้ำซุ๊ปคั่วกลิ้ง

เคย

น้ำตาลปีบ

น้ำปลาย

น้ำมันพืช

ใบกุрудชอย

พริกไทยอ่อนย

๑. เอน้ำซุ๊ปคั่วกลิ้งกับเคยให้พอเข้ากัน เตรียมไว้

๒. ใส่น้ำมันพืชลงในทะ พอร้อนใส่เนื้อหมูสับลงไปผัดจนเกือบสุก

๓. จากนั้นเอน้ำซุ๊ปคั่วกลิ้งลงไปผัดกับหมูสับพอสุก ตามด้วยลูกตอ คั่วให้เข้ากัน ปรงรสด้วยน้ำตาลปีบและน้ำปลา คั่วให้เข้ากัน

๔. ปิดไฟ ใส่พริกไทยอ่อนและใบกุрудชอยลงไปผัดให้เข้ากัน ตักใส่จาน เสิร์ฟพร้อมกับผักสดตามชอบ

(เพียร ทองเหมือน ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๒๐.๒ แกงส้มหน่อไม้ดองกับปลาอินทรี

ส่วนผสม แกงส้มหน่อไม้ดองกับปลาอินทรี

หน่อไม้ดอง

ปลาอินทรี

เครื่องแกงส้ม

น้ำลูกขาม

น้ำตาลปีบ/เกลือ/น้ำปลา

น้ำเปล่า

๑. ล้างหน่อไม้ดองหลายๆน้ำให้สะอาดขาวนเป็นท่อน

๒. ต้มน้ำพอเริ่มเดือดใส่พริกแกงลงไปละลายให้ทั่ว

๓. ใส่หน่อไม้ดองลงไปต้มประมาณ ๑๐ นาทีหรือจนกว่าหน่อไม้นุ่มลง

๔. ปรงรสด้วย เกลือ น้ำตาลปีบ/น้ำปลา/ น้ำลูกขามเปียกชิมรสชาติตามชอบ

๕. เมื่อน้ำแกงเดือด ใส่ปลาลงไป ทิ้งไว้จนปลาสุกย

(จิราวรรณ เทียนเต้ง ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๒๐.๓ แกงคั่วหมู

ส่วนผสม แกงคั่วหมู

เนื้อหมูติดมันย

เครื่องแกงเผ็ด

กะปีย

กระเทียม

ชา

ใบกุрудย

เกลือ

แป้งหวาน น้ำเปล่า

วิธีทำ

- ๑.เอาเนื้อหมูติดมันมาขวานเป็นแก้ม
 ๒. นำเครื่องแกงเผ็ดกับเคยมารวมกันใส่น้ำเปล่าลงไป เพื่อให้เครื่องแกงกับเคยผสมเข้ากันง่ายขึ้น
 ๓. นำตะตั้งไฟปานกลาง ใส่น้ำเปล่าลงไปเล็กน้อย ตามด้วยกระเทียมบด เมื่อน้ำเริ่มเดือดจึงใส่เนื้อหมูที่หมักไว้ลงไปจนสุก
 ๔. เนื้อหมูเริ่มสุกแล้วจึงใส่ข้าลงไป คลุกเคล้าให้ทั่ว จากนั้นก็ปรุงรสด้วยแป้งและเกลือ เสร็จแล้วนำไปกรูดมาฉีกใส่ลงไป
- (สื่อสิ่งคือนทร ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

นามานุกรม

จิราวรรณ เทียนเต้ง เกิดเมื่อ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๘ เพศหญิง ที่อยู่ ๕๕/๒ หมู่ ๔
ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง ๙๑๑๔๐ เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๒-๘๐๑๒๘๑๑ ให้ข้อมูลนางสาว มณติรัตน์ มณฑาสกุล เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

ขุน เทียนเต้งเกิดเมื่อ วันพุธ ที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๐๐ อายุ ๕๐ ปี เพศชาย ที่อยู่ ๑๘ หมู่ ๕
ต.พุดตะปุก อ.ย่านตาขาว จังหวัดตรัง เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๖-๔๔๕๗๙๐๒ ให้ข้อมูลนางสาวมณติรัตน์ มณฑาสกุล เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

สุพัฒน์ สัมครพรม เกิดเมื่อ วันพุธ ที่ ตุลาคมอายุ ๕๕ ปี เพศชาย ที่อยู่ ๔๙/๓ หมู่ ๕ ต.โนควนอ.ย่านตาขาว จังหวัดตรัง เบอร์โทรศัพท์ ๐๖๒ โ ๓๔๖๑๘๔๐
ให้ข้อมูลนางสาวมณติรัตน์ มณฑาสกุลเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

อุไร แก้วเกตุ เกิดเมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๑๖ อายุ ๔๓ ปี เพศหญิงที่อยู่ ๔๙/๓ หมู่ ๕ ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง เบอร์โทรศัพท์ ๐๖๒ โ ๓๔๖๑๘๔๐ ให้ข้อมูลนางสาวมณติรัตน์ มณฑาสกุลเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

เพียร ทองเหมือน เกิดเมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒ อายุ ๕๕ ปี เพศหญิง ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง หมู่ ๕ ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง
เบอร์โทรศัพท์ ๐๖๕- ๗๖๕๔๓๒๑ ให้ข้อมูลนางสาวมณติรัตน์ มณฑาสกุล เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

สมยศ แก้วเกตุ เกิดเมื่อ วันอังคาร ที่ ๑๔ พฤศจิกายน อายุ ๓๙ ปี เพศชายที่อยู่ ๓ หมู่ ๕ ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ. ตรัง เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๙ โ ๕๖๗๕๕๖
ให้ข้อมูลนางสาวมณติรัตน์ มณฑาสกุลเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

สื่อ สิ่งคือนทร เกิดเมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๐๓ อายุ ๕๔ ปี เพศหญิง ต.โนควน อ.ย่านตาขาว จ.ตรัง เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๓-๖๘๗๗๑๗๒
ให้ข้อมูลนางสาวมณติรัตน์ มณฑาสกุล เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

คติชน :คติชนวิทยา